

ศิลปากร

นิตยสารรายสัปดาห์ของกรมศิลปากร

ปีที่ ๑๕

เล่ม ๔

พฤศจิกายน

พ.ศ. ๒๕๑๔

สารบัญ

ปีที่ ๑๕ เล่ม ๔

พฤศจิกายน

๒๕๑๔

๑. สาน์สมเด็จ สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศฯ
... .. และสมเด็จฯ กรมพระยาดำรงฯ	หน้า ๑
๒. เรื่องรักษาค้นหาอดีตตามวิธีย่อ กองจดหมายเหตุแห่งชาติ	„ ๑๘
๓. ส่วนสูงของถนนหินในประเทศไทย ชิน อยู่ดี	„ ๓๔
๔. The Archaeological Story of Phra Wieng City Nikhom Suthiragsa
... .. Translated by Dorothy H. Fickle	„ ๓๗
๕. จังหวัดแม่ฮ่องสอน...ตรี อมาตยกุล	„ ๔๗
๖. คำอ่านศิลาจารึก สดึกถ้อยกรรม อักษรและภาษาขอม ได้มาจากสระแจ้ง
ตำบลโคกสูง อำเภอตาพระยา จังหวัดปราจีนบุรี ... ประสาร บุญประคอง	„ ๖๕
๗. ศาสนาพราหมณ์ในอาณาจักรขอม
... .. ศาสตราจารย์ หม่อมเจ้าสุภัทรดิศ ดิศกุล ทรงเรียบเรียง	„ ๗๔
๘. พระประวัติ หม่อมเจ้าประวิษ ชุมสาย...ทรงสรรค์ นิดกำแหง	„ ๘๗

SILPAKON

Vol. 15

November, 1971

No. 4

CONTENTS

1. "San Somdet" (Letters Between Their Late Royal Highnesses Prince Naris and Prince Damrong)	Page 1
2. Report on an Anti-opium Treatment, Methods Borrowed from the Haw. by National Archives Division, Department of Fine Arts	,, 18
3. The Stature of Stone Age People in Thailand by Chin Youdi	,, 34
4. The Archaeological Story of Phra Wieng City by Nikom Suthiragsa Translated by Dorothy H. Fikle	,, 37
5. Changwat Mae Hong Son by Tri Amatayakul	,, 47
6. Reading and Explanation of Sadokkoktom, Khom Inscription in Khom Characters, from Sra Chaug, Tambon Khok Sung, Amphoe Ta Phraya, Changwat Prachin Buri by Prasarn Boonprakong	,, 69
7. Brahminism in Khom Kingdom by Professor M.C. Subhadradis Diskul	,, 74
8. Biography of M.C. Prawit Chumsai by Songsarn Nilkamhang	,, 87

คำอ่านศิลาจารึก สดักก้อกกรม

อักษรและภาษาขอม

ได้มาจากสระแจะ ตำบลโคกสูง อำเภอตาพระยา จังหวัดปราจีนบุรี กองโบราณคดี
ส่งมาให้อ่าน เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๑

จารึกหลักนี้ ปัจจุบันอยู่ที่แผนกหนังสือตัวเขียนและจารึก กองหอสมุดแห่งชาติ
กรมศิลปากร

เนื้อวัดจารึกเป็นหินทราย สีแดง

วัดขนาดส่วนกว้าง ๒๒ ซม. ส่วนสูง ๘๑ ซม. ส่วนหนา ๔ ซม.

นายประสาร บุญประคอง อ่าน

ศาสตราจารย์ น้า ทองคำวรรณ

อาจารย์ทองสืบ ศุภะมาร์ค

นายอำเภอ คำโท

}

ตรวจแก้และแปล

ด้านที่ ๑

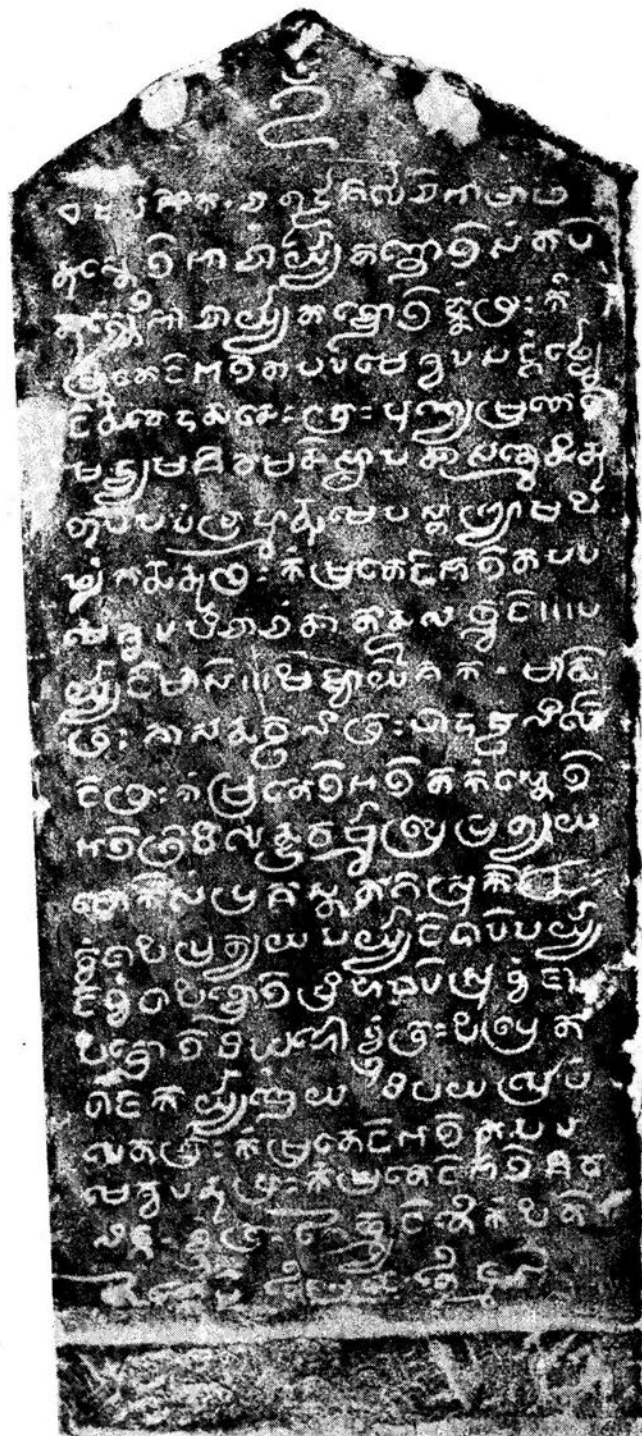
คำจารึก

๑. ๘๕๕ ศก จตุรทศศิ ไรจ อาษาณ
๒. น เสตญ อาจารุยุย ต ไชลญ สัตป
๓. นุ เสตญ อาจารุยุย ต ไชลญ วุณ วุระ กั
๔. มรเตง ญญ ต ปรมะศวร บงคัม โอบ-
๕. ง(๑) นิเวทน เนะ วุระ ปุณญ มรเตญ
๖. มทวุมศิว มน สถาปนา สเจมนิ นุ
๗. จาปปร วุระหม นุ เม ปสุตสุรยาม ปี
๘. ผสั คน นุ วุระ กัมรเตง ญญ ต ปร

คำแปล

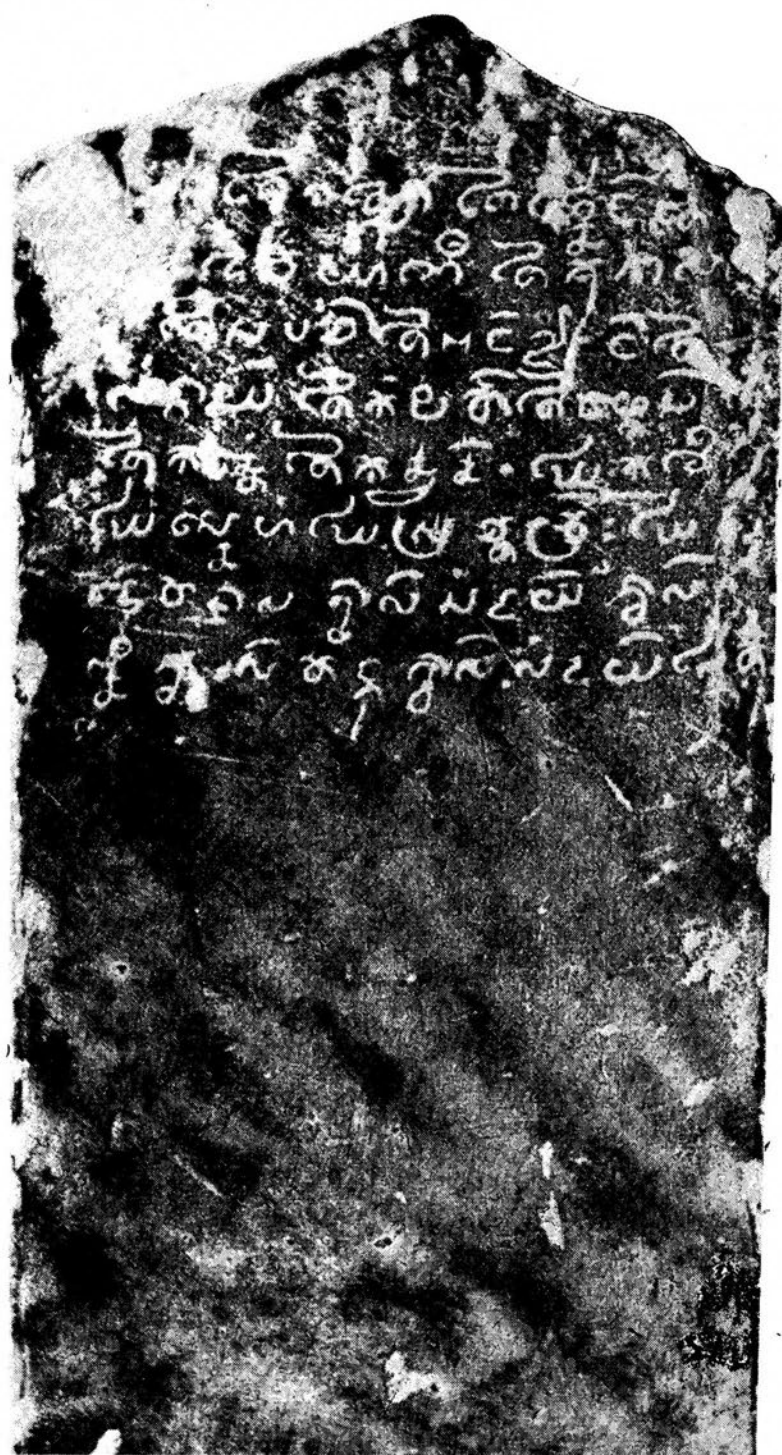
๘๕๕* ศก แรม ๑๔ ค่ำ เดือน ๘
นั้น เสตญอาจารย์ ไชลญสังตปะ
และเสตญอาจารย์ ไชลญพนม พระกั
มรเตงอัญปรมะศวร น้อมเศียรแล้ว
กราบทูลอย่างนี้ว่า พระบุญมรเตญ
มทวุมศิว แต่งตั้ง สเจมนิ และ
จาปปร วุระหม และ เมปสุตสุรยาม ให้
ร่วมกันดูแล พระกัมรเตงอัญปร-

* ๘๕๕ เป็นมหาศักราช = พระพุทธศักราช ๑๔๘๔

ด้านที่ ๑

ศิลาจารึก ได้มาจากสระแจง ตำบลโคกสูง อำเภอตาพระยา จังหวัดปราจีนบุรี

ด้านที่ ๒

ศิลาจารึก ได้มาจากสระแจง ตำบลโคกสูง อำเภอตาพระยา จังหวัดปราจีนบุรี

คำจารึก

คำอ่านปัจจุบัน

๙. เมศวร ปี จำ จำนำ ทนทุล ถุลวง^(๒) ๓ ป
 ๑๐. รุยง^(๓)มาส ๓ มิมวาศก^(๔) ๐ มาน
 ๑๑. วุระ ศาสน รุลี วุระ ปาท รุลี เซ
 ๑๒. ง วุระ กัมมเตณ อญ ต กัมเสตญ
 ๑๓. อญ ศรีวิเรนทร วรมม เปร ปรัตย
 ๑๔. โมก สंपุสศต ต กิ สรุก เนะ
 ๑๕. วุ วุ ปี ปรัตย ปรุยง ทาร ปรุย—
 ๑๖. ง วุ ปา ปี ไชลญ ปรีหาร สรุ วุ ชา
 ๑๗. ปี ไชลญ วีย เหา ชญ วุระ ปี เปร ต
 ๑๘. ราชกรุยย เถลย วิปย เปร ป
 ๑๙. เร ต วุระ กัมมเตง อญ ต ปร
 ๒๐. เมศวร ญ วุระ กัมมเตง อญ คิว
 ๒๑. ลิงค ๐ ชญ วุระ ไต^(๕)ถุมยง ไตกปีต
 ๒๒. ไตเถกป ไตสรเง ไตชม ไ.

- เมศวร กับถวายข้าวสารเป็นประจำ วันละ
 ๓ ถุลวง
 แทนทองสาม ๐ ล่วงไปหนึ่งศก (ศักราชหนึ่ง
 ล่วงไป) มี
 พระคำรัสรุลีพระบาทรุลีเซ—
 ง พระกัมมเตณอญ แกกัมเสตญ
 อญศรีวิเรนทรวรม ใช้ปรตยยะ
 มาเพื่อผูกความเป็นมิตรในเมืองนี้
 ไม่ควรที่ปรตยยะปรุยง ทาระ ปรุย—
 ง ไม่ควรที่ไชลญปรีหาระ สรุ ไม่ควร
 ที่ไชลญวียะ เรียกข้าพระไปใช้ใน
 ราชการอื่นใด วิปยะใช้ให้บำ—
 เรอแก่พระกัมมเตงอญปร—
 เมศวร และพระกัมมเตงอญคิจะ
 ลิงค์ ๐ ข้าพระไตถุมยง ไตกปีต
 ไตเถกป ไตสรเง ไตชม ไ.

ด้านที่ ๒

๑.ไทกนุโส ไตโชนง ไต
 ๒.เทวยาณี ไตศุกสา
 ๓.ไตสรจา ไตองโอง ไต
 ๔. ลกาย ไตกปีต ไตเถกป
 ๕. ไตกนุเต ไตกนนวน ๐ โมก^(๕)ไว
 ๖. โมเสนห โมสรจต วุระ โม
 ๗. เทวชาล กุวลสัทย กุวล
 ๘. กุนี้ กุวลตงกุ กุวลสัทยโลต

-ไทกนุโส ไตโชนง ไต
เทวยาณี ไตศุกสา
ไตสรจา ไตองโอง ไต
 ลกาย ไตกปีต ไตเถกป
 ไตกนุเต ไตกนนวน ๐ โมกไว
 โมเสนห โมสรจต วุระ โม
 เทวชาล กุวลสัทย กุวล
 กุนี้ กุวลตงกุ กุวลสัทยโลต ฯ

อธิบายคำ

- (๑) โถบง = เเคียร หรือ หั่ว
(๒) ถลวง = ทนนานหรือเครื่องทวง
(๓) ปรุยุยง = บัดลังก์ หรือ แท่น
(๔) มิมุวาศก แปลว่า ล่วงไปหนึ่งปี มิ เป็นคำสันสกฤต แปลว่าล่วงไป
หรือตายไป มุวาย เป็นคำขอม ซึ่งแผลงมาจาก
“มฺวย” ซึ่งแปลว่า หนึ่ง “ศก” เป็นคำสันสกฤต
ซึ่งแปลว่า กาล สมัย หรือ ปี
(๕) คำว่า “ไท” เป็นคำนำหน้าทาสหญิง และคำว่า “โหม” เป็นคำนำหน้าทาสชาย